

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.**, se sídlem Nádražní 66, Ždírec nad Doubravou, zast. JUDr. Radkem Nápravníkem, advokátem se sídlem Na Harfě 7, Praha 9, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2017, čj. 38325/17/5100-41454-711974, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2019, čj. 31 Af 49/2017-37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 12. 1. 2017 vyzval Specializovaný finanční úřad (dále jen „správce daně“) podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu žalobkyni k poskytnutí údajů. Konkrétně správce daně vyzval žalobkyni k poskytnutí informací o celkových částkách úhrad provedených v roce 2015 za poskytnuté služby od dodavatelů uvedených ve výzvě. Správce daně žalobkyni poučil, že podle § 58 daňového řádu je její povinností poskytnout požadované údaje bezúplatně. Následně lhůtu k poskytnutí údajů na základě žádosti žalobkyně prodloužil a současně žalobkyni informoval, že se nachází v postavení osoby poskytující plnění, které je předmětem daně, podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu. V rámci tohoto řízení žalobkyně požádala správce daně o sdělení, zda je k poskytnutí údajů vyzvána jako daňový subjekt, či jako třetí osoba. Správce daně žalobkyni sdělil, že se z jeho strany jedná o

požadavek vůči třetí osobě ve smyslu § 22 daňového řádu, která má povinnost poskytnout správci daně součinnost.

[2] Podáním ze dne 20. 2. 2017 požádala žalobkyně správce daně o náhradu nákladů řízení ve smyslu § 107 odst. 2 daňového řádu, a to o náhradu ušlého výdělku zaměstnankyně žalobkyně v částce 4 441,90 Kč a náhradu účelně vynaložených nákladů za činnost daňového poradce ve výši 6 054,41 Kč. Správce daně rozhodnutím ze dne 8. 3. 2017 žalobkyni nárok na náhradu nákladů řízení nepřiznal. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 9. 2017 zamítl a dané rozhodnutí potvrdil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítla, že krajský soud nesprávně posoudil aplikaci § 22, § 57, § 58 a § 107 daňového řádu. Podle stěžovatelky je nesporné, že se nacházela v postavení třetí osoby ve smyslu § 22 daňového řádu. Stěžovatelka neposkytovala plnění, které je předmětem daně, jak stanoví § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, ale byla příjemcem plnění. Nesouhlasí tedy s extenzivním výkladem krajského soudu, podle něhož dané ustanovení dopadá na dodavatele i odběratele.

[5] Stěžovatelka dále namítla, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. V bodě 13 krajský soud uvádí, že správce daně při vyhledávací činnosti vyzval stěžovatelku k poskytnutí údajů. V bodě 22 krajský soud naopak uvedl, že se stěžovatelka neúčastnila řízení ani vyhledávací činnosti.

[6] Stěžovatelka navrhla, aby NSS napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný uvedl, že se ztotožňuje s odůvodněním rozsudku krajského soudu a odkázal na své rozhodnutí, jakož i vyjádření k žalobě. Dále konstatoval, že žalobkyně byla vyzvána k součinnosti podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu. Podle tohoto ustanovení je osobou poskytující plnění, které je předmětem daně, jakýkoli daňový subjekt vykonávající ekonomickou činnost bez ohledu na to, zda zboží, služby či jiná plnění nakupuje nebo prodává. Tento výklad nelze považovat za extenzivní, jak již vysvětlil krajský soud. Osoby podle § 57 daňového řádu jsou povinny poskytovat součinnost podle § 58 daňového řádu bezplatně. Úprava obsažená v § 58 daňového řádu je speciální k obecné úpravě nároku na náhradu nákladů řízení obsažené v § 107 daňového řádu. S ohledem na uvedené podle žalovaného stěžovatelce nenáleží náhrada účelně vynaložených nákladů.

[8] K námitce nepřezkoumatelnosti žalovaný uvedl, že pouze z neformální komunikace mezi správcem daně a stěžovatelkou vyplynulo, že výzva byla zaslána v rámci vyhledávací činnosti. Podle žalovaného je nechybné, že výzva musela být vydána v rámci řízení nebo postupu správce daně. V opačném případě by výzva postrádala smysl. Krajský soud se proto v napadeném rozsudku dopustil drobného pochybení, které lze podle žalovaného

pokračování

napravit tím, že NSS bude korigovat jeho závěry. Stěžejní pro danou věc je, že na stěžovatelku dopadal § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, a proto stěžovatelka byla povinna poskytnout správci daně požadované údaje bezúplatně.

[9] Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 22 daňového řádu se třetími osobami rozumějí osoby jiné než daňový subjekt, které mají práva a povinnosti při správě daní, nebo jejichž práva a povinnosti jsou správou daní dotčena.

[12] Podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu povinnost poskytnout údaje na základě vyžádání správce daně mají orgány veřejné moci a osoby, které poskytují plnění, které je předmětem daně.

[13] Podle § 58 odst. 1 daňového řádu orgány veřejné moci a osoby uvedené v § 57 a § 57a jsou povinny poskytnout bezúplatně na vyžádání správce daně stanovené údaje nebo dokumenty, a to v rozsahu nezbytném pro správu daní.

[14] Podle § 107 odst. 2 daňového řádu pokud se na výzvu správce daně zúčastní řízení třetí osoba, náleží jí náhrada účelně vynaložených hotových výdajů a ušlého výdělku, nestanoví-li jiný právní předpis jinak; to platí i pro náklady vzniklé při vyhledávací činnosti. Jde-li o právnickou osobu, náleží jí úhrada účelně vynaložených nákladů, zejména hotových výdajů a mzdových prostředků.

[15] V projednávané věci je nutné zodpovědět otázku, zda měla stěžovatelka nárok na náhradu nákladů, které vynaložila na odpověď na výzvu správce daně podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu.

[16] Stěžovatelka byla vyzvána podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu k poskytnutí informací. Správce daně má primárně získávat informace od orgánů veřejné moci, pokud informace od těchto orgánů nemůže získat, může k poskytnutí informací vyzvat mj. osoby, jež poskytují plnění, které je předmětem daně. V dané věci poskytla stěžovatelka informace jako třetí osoba. To ostatně není mezi účastníky sporné.

[17] Pokud osoba poskytne informace podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, poskytuje je bezúplatně podle § 58 daňového řádu, který přímo odkazuje na § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu. V takových případech se tedy nepoužijí obecná ustanovení týkající se nákladů řízení. Stěžovatelka proto neměla nárok na náhradu nákladů řízení.

[18] K argumentaci stěžovatelky, že nebyla osobou, která by poskytla plnění, které je předmětem daně ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, a je třeba odlišovat mezi dodavatelem a odběratelem, NSS uvádí, že se ztotožňuje se závěry správních orgánů

a krajského soudu. Osobami ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu je třeba chápat fyzické i právnické osoby a jsou jimi *de facto* všechny daňové subjekty, neboť již tím, že realizují svoji podnikatelskou činnost, nakupují a prodávají zboží, služby či jiná plnění, poskytují vždy plnění (není-li jeho předmět osvobozen od daně), které je předmětem daně (viz KANIOVÁ, L. In: BAXA, J. a kol. *Daňový řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer, 2011). Není tedy podstatné, zda stěžovatelka prodávala zboží a byla tedy dodavatelem. Stěžejní je pouze to, že při své podnikatelské činnosti stěžovatelka vstupovala do vztahů s jinými podnikateli, kteří jí poskytovali plnění, a ona jim za to poskytovala protiplnění. Peněžní plnění, které za zboží stěžovatelka poskytla, má rovněž vliv na výši daně, kterou odvedla. Podnikatelská činnost, resp. obchodování se zbožím či službami s sebou nese to, že daňový subjekt je povinen poskytovat správci daně informace podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, a to samozřejmě i jako třetí osoba, pokud správce daně potřebuje zjistit např. informace, které se týkají jeho obchodního partnera.

[19] NSS souhlasí se stěžovatelkou, že krajský soud v napadeném rozsudku nejprve uvádí, že ji správce daně vyzval k poskytnutí informací při vyhledávací činnosti. Následně však konstatoval, že se stěžovatelka žádného vyhledávacího řízení neúčastnila, a proto se na ni nevztahuje § 107 daňového řádu. Jedná se nepochybně o rozpor, avšak zcela marginální a bez vlivu na zákonnost výroku rozsudku. Přes uvedené pochybení jsou úvahy krajského soudu bez pochybností zřetelné a jeho závěry správné. Stěžovatelka neměla nárok na vynaložené náklady, neboť k poskytnutí informací byla vyzvána podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, na něž se vztahuje § 58 daňového řádu, jak bylo podrobně výše vysvětleno. Ustanovení § 107 daňového řádu není pro posuzovanou věc relevantní, a proto není ani podstatné, zda se stěžovatelka účastnila nebo neúčastnila vyhledávacího řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[21] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. června 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu